

Temakurs 2

Föremål i det förflutna: Den medeltida människans möte med tingen

Människan är alltid omgiven av föremål, föremål som vi ser, äger, önskar att vi hade eller helst skulle vara utan. I och med den vetenskapliga och senare industriella revolutionen och massproduktionens tidevarv har vår syn på tingen förändrats på ett avgörande sätt jämfört med den hantverksbaserade medeltiden, då alla föremål var värdefulla och många var oersättliga. Efter en lång period under vilken vi har befunnit oss i en så materiellt överflödande kultur att föremålen har kommit att bli nästan osynliga i sin ständiga närvaro har det under senare år på nytt uppstått en diskussion om vår konsumtion och föremålets värde, vare sig det gäller möbler, kläder, skogen eller haven. Vi har åter på allvar börjat reflektera över hur vi använder, förstår, förbrukar och bevarar föremålen omkring oss. Kursen bidrar därför både med en belysning och ett medvetandegörande av vår egen syn på det materiella samtidigt som den berikar vår kunskap om medeltiden.

Denna temakurs studerar de medeltida människornas samexistens med och förhållande till föremålen som omgav dem och den mening föremålen gavs. Vi studerar den medeltida materialiteten genom källutdrag och forskning som kan fördjupa vår förståelse av den föreställningsvärld och de värderingar som den tidens människor levde i. Tyngdpunkten för kursen ligger på den västeuropeiska medeltiden och på den ”vanliga” människans föremålsvärld. Andra samtida kulturer kommer att i någon mån vara närvarande genom importerade föremål och genom importerade tekniker som har utgjort förutsättningar för den europeiska teknologiska utvecklingen.

Metodologiskt kan denna kurs förstås som ett första steg från skolbokskunskap till forskning.

Kursmaterialet är med några undantag på engelska och spänner från lättillgängliga webbsidor till mer abstrakta teoretiska artiklar. För att förbättra läsförståelsen ges utrymme under kursens gång för att förklara och diskutera språk- och terminologifrågor. Kursen utgår från en vedertagen historisk förståelse av materialitet som betonar föremålets funktion som källor och meningsbärare, men vidrör även mer utmanande teorier som posthuman agens och Actor/Network Theory (ANT) och presenterar översiktligt i föredragsform viktigare tänkare som Benjamin, Levi-Strauss och Foucault. Kursen bör dock inte bli alltför teoritung och därför ligger varje seminariums tonvikt på en eller ett par källutdrag och på forskning som på ett handgripligt sätt diskuterar det aktuella temat. Kursen är uppbyggd kring 10 tematiska kurstillfällen varav ett utgörs av ett studiebesök på Historiska Museet i Lund där vi studerar några utvalda föremål.

Kurslitteratur

Obligatoriskt kurslitteratur

Alcock, N. W. "The Medieval Peasant at Home: England 1250-1550".

Ingår i *The Medieval Household in Christian Europe, c. 850-c. 1550: Managing Power, Wealth, and the Body* (2003). Beattie, Cordelia, Maslakovic, Anna och Rees Jones, Sarah (red.) Turnhout : Brepols. ISBN 978-2-503-52208-1 (18 s.)

Tillgänglig via Canvas

Angenendt, Arnold. "Holy corpses and the Cult of Relics".

Ingår i *Relics, identity, and memory in Medieval Europe* (2016). Räsänen, Marika, Hartmann, Gritje och Richards, Earl Jeffrey (red.). Turnhout : Brepols Publishers. ISBN 978-2-503-55502-7 (15 s.)

Tillgänglig via Canvas

Blennow, Anna. "Eadem victrix victaque Roma: Roms ruiner som dubbeltydig symbol från medeltidspoesi till renässansguideböcker".

Ingår i: *Latinet i tiden: en festskrift till Hans Aili* (2014). Andersson, Elin, Kihlman, Erika och Plaza, Maria. Stockholm : Stockholms universitet. ISBN: 978-91-87235-90-0 (8 s.)

Tillgänglig via academia.edu, DIVA m. m.

Boas, Adrian J (1999). *Crusader Archaeology: The Material Culture of the Latin East*.

London; New York : Routledge. ISBN 978-0-203-98466-6. (urval 30 s.)

Tillgänglig som elektronisk resurs via LUB

Bombini, Raissa R. "A Brief Account of the Emerald and its Magico-Medical and Symbolic-Religious Qualities against the Black Death"(2021). Ingår i: *CERÆ An Australasian Journal of Medieval and Early Modern Studies*. Vol 8. (10 s.)

Tillgänglig via: <https://ceraejournal.com/volume-8-2021>

Brévard, Francis B. "Between Medicine, Magic, and Religion: Wonder Drugs in German Medico-Pharmaceutical Treatises of the Thirteenth to the Sixteenth Centuries" (2008).

Ingår i: *Speculum* 83, nr 1. (urval ca. 22 s.)

Tillgänglig som elektronisk resurs via LUB

Bull, Marcus (2005). *Thinking Medieval: An Introduction to the Study of the Middle Ages*.

Basingstoke och New York : Palgrave MacMillan. ISBN 978-0-230-50157-7 (98 s.)

Tillgänglig som elektronisk resurs via LUB

Butz, Eva-Maria, och Zettler, Alfons. "Pilgrim's Devotion? Christian Graffiti from Antiquity to the Middle Ages"

Ingår i *Travel, Pilgrimage and Social Interaction from Antiquity to the Middle Ages* (2020). Kuuliala, Jenni och Rantala, Jussi (red.). London New York : Routledge. ISBN: 978-0-429-02845-8 (23 s.)

Tillgänglig som elektronisk resurs via LUB

Chivalric literature: essays on relations between literature & life in the later Middle Ages (1980).

Benson, Larry Dean och Leyerle, John (red.). Kalamazoo : Medieval Institute Publications. ISBN: 978-0-918720-08-5. (urval 16 s.)

Tillgänglig via Canvas

- Debiais, Vincent. "Ekphrasis from the inside: Notes on the Inscription of the Crown of Light in Bayeux" (2015).
Ingår i *English Language Notes* 53, nr 2. (15 s.)
Tillgänglig via Canvas
- Denny-Brown, Andrea, "Belief". Ingår i *A Cultural History of Dress and Fashion in the Medieval Age* (2017). Heller, Sarah-Grace (red.). London : Bloomsbury Academic. ISBN: 978-1-4742-0639-6 (16 s.)
Tillgänglig som elektronisk resurs via LUB
- Despres, Denise L. "Portals To Intimacy: The Cult of the Side Wound in Fifteenth-Century England" (2015).
Ingår i *English Language Notes* 53, nr 2. (12 s.)
Tillgänglig via Canvas
- Eriksen, Stefka G. "The Materiality of Medieval Texts"
Ingår i: *Arkiv För Nordisk Filologi* nr. 124 (2009): (19 s.)
Tillgänglig via Lund Openjournals
- Fein, Ariel (2022). "Medieval Materiality across the Mediterranean, 900–1500 C.E."
smarthistory.org: Reframing Art History
Tillgänglig via:
<https://smarthistory.org/reframing-art-history/medieval-materiality-mediterranean/>
- Geary, Patrick J. (1994). *Phantoms of remembrance: memory and oblivion at the end of the first millennium*. Princeton : Princeton U. Press. ISBN 978-0-691-03422-5 (urval 18 s.)
Tillgänglig som elektronisk resurs via LUB
- Gertsman, Elina, och Rosenwein, Barbara H. (2018). *The Middle Ages in 50 Objects*.
Cambridge : Cambridge University Press. ISBN 978-1-107-15038-6 (urval 12 s.)
Tillgänglig som elektronisk resurs via LUB
- Greenhalgh, Michael. "Spolia: A Definition in Ruins".
Ingår i *Reuse Value: Spolia and Appropriation in Art and Architecture from Constantine to Sherrie Levine* (2011). Brilliant, Richard och Kinney, Dale. London and New York :
Routledge. ISBN 978-1-4094-2422-2 (21 s.)
Tillgänglig som elektronisk resurs via LUB
- Hansen, Maria Fabricius (2003). *The eloquence of appropriation: prolegomena to an understanding of spolia in early Christian Rome*.
Rome : L'Erma di Bretschneider. ISBN: 978-88-8265-237-1 (utdrag 23 s.)
Tillgänglig via Canvas
- Harrison, Dick (2015). *Textiliernas Roll under Medeltiden*.
Tillgänglig via <https://www.youtube.com/watch?v=RLfVUhKpfMQ>.
- History and Material Culture: A Student's Guide to Approaching Alternative Sources* (2018).
Harvey, Karen (red.), 2. uppl. New York : Routledge Taylor & Francis Group. ISBN 9781315165776 (urval 86 s.)
Tillgänglig som elektronisk resurs via LUB

- Holmes, Urban Tigner (1952). *Daily living in the twelfth century: based on the observations of Alexander Neckam in London and Paris*. Madison : Univ. of Wisconsin Press. (urval 60 s.)
Tillgänglig via: <https://archive.org/details/dailylivingintwe00holm> eller
<https://archive.org/details/in.ernet.dli.2015.213822/>
- Joyce, Rosemary A. "History and Materiality".
Ingår i *Emerging Trends in the Social and Behavioral Sciences* (2015). Scott, Robert A och Kosslyn, Stephan M (red.). Wiley online Library. ISBN: 978-1-118-90077-2 (15 s.)
Tillgänglig via Canvas
- Kalakoski, Iida, och Satu Huuhka (2018). "Spolia Revisited and Extended: The Potential for Contemporary Architecture" (2018).
Ingår i *Journal of Material Culture* 23, nr 2: (26 s.)
Tillgänglig som elektronisk resurs via LUB
- Kinney, Dale. "The Horse, the King and the Cuckoo: Medieval Narrations of the Statue of Marcus Aurelius"
Ingår i *Word & Image* 2002, vol. 18, nr. 1 (26 s.)
Tillgänglig som elektronisk resurs via LUB
- Knight, Gwendolyne. "Reflections on 'Magical Thinking' and Medieval Medicine"(2022).
Circumscribere: international journal for the history of science vol. 29. (6 s.)
Tillgänglig via:
<https://revistas.pucsp.br/index.php/circumhc/article/view/58756>
- Konieczny, Peter. (2022) "25 Things from Everyday Life in the Middle Ages".
Medievalists.Net (2022).
Tillgänglig via <https://www.medievalists.net/2022/05/things-everyday-life-middle-ages/>.
- Kumler, Aden. "Manufacturing the Sacred in the Middle Ages: The eucharist and other medieval works of ars"(2015).
Ingår i *English Language Notes* 53, nr 2. (36 s.)
Tillgänglig via Canvas
- Law, John. "Actor Network Theory and Material Semiotics".
Ingår i *The New Blackwell Companion to Social Theory* (2008). Turner, Bryan S. (red.)
Chichester : Wiley-Blackwell. ISBN 978-1-4443-0499-2 (18 s.)
Tillgänglig via: <https://onlinelibrary.wiley.com/doi/pdfdirect/10.1002/9781444304992.ch7>
- Lester, Anne E., och Katherine C. Little. "Introduction: Medieval Materiality" (2015).
Ingår i *English Language Notes* 53, nr 2. (8 s.)
Tillgänglig via Canvas
- Mathews, Karen Rose. "Decorating with Things: Spolia as Material Culture in the Italian Maritime Republics, 1100–1300".
Ingår i *Bfo-Journal* 2015, nr 1 (10 s.)
Tillgänglig via academia.edu
- Medieval medicine: a reader*. (2010)
Wallis, Faith, (red.) Toronto : University of Toronto Press, 2010. ISBN 978-1-4426-0169-7
(urval 15 s.)
Tillgänglig för bibliotekslån (LUX)

- Richardson, Catherine. "Household Objects and Domestic Ties".
Ingår i *The Medieval Household in Christian Europe, c. 850-c. 1550: Managing Power, Wealth, and the Body* (2003). Beattie, Cordelia, Maslakovic, Anna och Rees Jones, Sarah (red.) Turnhout : Brepols. ISBN: 978-2-503-52208-1 (15 s.)
Tillgänglig via Canvas
- Robertson, Kellie (2008) "Medieval Things: Materiality, Historicism, and the Premodern Object".
Ingår i *Literature Compass* 5, nr 6 (20 s.)
Tillgänglig som elektronisk resurs via LUB
- Salisbury, Joyce E (2011). *The beast within: animals in the Middle Ages*, 2 uppl.
New York : Routledge. ISBN: 978-0-415-78094-0 (utdrag 30 s.)
Tillgänglig som elektronisk resurs via LUB
- Symes, Carol. "The "Desire of Deeds": On Cherishing Medieval Charters" (2015).
Ingår i *English Language Notes* 53, nr 2 (10 s.)
Tillgänglig via Canvas
- Tsakos, Alexandros. "Materiality and Physicality of Medieval Manuscripts from Christian Nubia".
Ingår i: *Cahiers d'études Africaines*, nr 236 (2019). (27 s.)
Tillgänglig som elektronisk resurs via LUB
- Theophilus. (1986) *De Diversis Artibus: The Various Arts*. Dodwell, C.R. (övers.)
Oxford : Oxford University Press, 1986. ISBN: 978-0-19-822206-4 (utdrag 32 s.)
Tillgänglig via <https://schedula.uni-koeln.de> samt delas ut i samband med kursstart.
- Twomey, Carolyn (2014) "Medieval Materiality".
On History
Tillgänglig via: <https://blog.history.ac.uk/2014/11/medieval-materiality/>.
- Waltharius and Ruodlieb* (1984). Kratz, Dennis M. (övers.). New York : Garland pub. (utdrag 9 s.)
Tillgänglig via <https://waltharius-dev.fas.harvard.edu/>

Referenslitteratur

- Handbook of Medieval Studies: Terms, Methods, Trends* (2010). Classen, Albrecht (red.) Berlin ;
New York : de Gruyter. ISBN 978-3-11-018409-9 (2736 s.)
Tillgänglig som elektronisk resurs via LUB